

Lelkiismeret-furdalásra semmi okunk

Kövér László a Polgári Szövetségről, a politikai csapodárságról és az MDF összeomlásának veszélyéről

Kövér László, a Fidesz – Magyar Polgári Párt (Fidesz – MPP) alelnöke szerint nem állják meg helyüket azok a kritikák, amelyek az MDF egyes vezetőit teszik felelősé a polgári szövetség zátonyra futásáért. A véleményét mindíg nyíltan kimondó, a Fidesz főideológusának tartott politikus úgy véli: amennyiben összeomlana a Demokrata Fórum, nagyon komoly érzelmi, kommunikációs és ideológiai szakadék keletkezne az ellenzéki pártok között, vereségre ítélve ezáltal a teljes konzervatív oldalt a következő választásokon. A Fidesz jövőjéről szólva Kövér optimista, mert pártját olyanak tartja, amelyek végső esetben képesek elviselni akár még egy parlamenti ciklust is ellenzékben a bomlás veszélye nélkül.

– Az MSZP úgy hirdette meg a márciusi kongresszust, hogy értékeli az eltelt két év munkáját, s ezzel lezárul egy időszak. Ha most ugyanazt kérnénk öntől, mármint hogy vonja meg a Fidesz – Magyar Polgári Párt két éves ténykedésének mérlegét, mit tartana kiemelendőknek?

– Az eltelt két év a Fidesz szempontjából egyértelműen *sikernek minősíthető*, bár nem minden elképzelésünk vált valóra. Sikeresnek tekinthető, mert az 1994-es parlamenti választási kudarcot követően nem következett be, amire politikai ellenfeleink nemcsak hogy számítottak, de kifejezetten próbálták is elősegíteni. Vagyis hogy a Fidesz eltűnjön a politikai palettáról, és jelentéktelen szervezetté zsugorodjon össze. A mai felmérések alapján azt lehet mondani, hogy a választási eredményeinket mostanra sikerült megduplázni, azaz 12–14 százalék körül jelenleg a támogatottságunk, s a kiszagdapárt után az ellenzéki erők sorában egyértelműen mi vagyunk a második helyen. Ez egy tudatos politikai építkezés eredménye, a Fidesznek sikerült olyan arculatot kialakítania, amelynek felépítéséhez már 1994 előtt hozzákezdünk. Az az ár, mármint a népszerűségvesztés és választási vereség, amit sokak szerint hiábavalóan fizetett meg a párt annak idején, most úgy tűnik fel, ebben a ciklusban megtérülhet. Ezt mutatja, hogy sikeresen szerepelünk az 1994. őszi önkormányzati választásokon is, bár e siker nem egyedül a mi érdemünk, hanem a polgári szövetségnek, összefogásnak volt köszönhető. S így szereztünk meg számos fontos polgármesteri pozíciót Pápától Pécsen át Szolnokig. Persze ugyanakkor ez az eredmény egyben a meg nem valósult lehetőségek területére is átvetett bennünket, hiszen az összefogás megfeneklett, és nem jött létre az ígéretnek indult szövetség. Ha ez a vállalkozás továbbra is késedelmet szenved, akkor a megítélésünk szerint *jelentősen csökkentheti az ellenzéki pártok esélyeit a következő választáson.*

– Meglehetősen végtelen ítélik meg a társal-

dalomban a Fidesz eddigi szereplését. Ugyanis egy részről az önk hívei keveslik az ellenzéki pártokra kötelezően jellemző aktivitást, másrészt viszont éppen Horn Gyula nyilatkozta a minap, hogy túlzottan radikálisnak tartja az ellenzékét, amelybe beleértendő nyilván a Fidesz is. Melyik értékelést tartja igaznak?

– Az utóbbit semmiképpen, de az előzőt sem tartom annak. Szerintem az *események optikája változott meg* mára, az emberek más szemüvegen át nézik a parlamenti csatározásokat, mint négy évvel ezelőtt. Nemcsak arról van szó, hogy a választók elveszítették a rendszer-változással kapcsolatos illúzióikat, hanem arról is, hogy a médiumok, elsősorban az *elektronikus közszolgálati sajtó egészen másképp látta a politikai élet történéseit*, mint az előző parlamenti ciklusban. Nagyon tanulságos lenne összevetni a mostani sajtógyakorlatot az előző időszakéval, hogy miképpen viszonyult és most hogyan viszonyul a kormányhoz az újságírók zöme. Ugyanígy a Fidesz működését is másként értékelték négy évvel korábban. Szinte ünnepnap számba megy ma már, ha az úgynevezett közszolgálati televízió híradójának stábjá egyáltalán elfárad a Fidesz egy-egy sajtótájékoztatójára, vagy ha a Magyar Rádió hírműsorait olyanok szerkesztik, akik képesek manipuláció, torzítás nélkül hírt közölni rólunk. Nem az aktivitásunk csökkent, hanem annak sajtóbeli megjelenítése, másrészt ezen aktivitás *értéke*. Ma már csak kevesen ringatják magukat abban az illúzióban, hogy egy ellenzéki párt döntő befolyással lehet a kormányzásra.

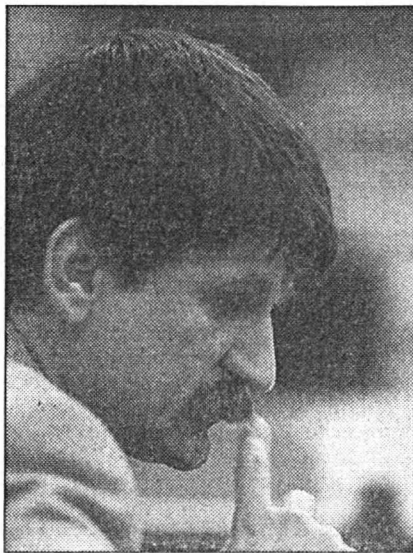
– Ön szerint reálisan mekkora befolyása lehet egy ellenzéki pártnak a politika alakulására? Ha a mai gyakorlat így marad, hogy elbeszél egymás mellett a két oldal, a kormánykoalíció és az ellenzéki pártjai, nem tekinthető gyakorlatilag egyoldalúnak a politikai színpék, hiszen az ellenzék súlytalan marad?

– Két tényezőn múlik az ellenzék súlya, befolyása. Egyrészt azon, hogy milyen lehetőséget biztosítanak számára a jogszabályok, a normák, ide értve a házszabályt. Másrészt, hogy milyenek az íratlan szabályok, milyen politikai kultúra alakul ki az országban, milyen a kormányzó pártok fogadókészsége az ellenzéki javaslatokkal szemben. A megítélés szerint az új házszabály *kielégítően szabályozza az ellenzék játéktérét*, ugyanakkor ez nem mondható el az íratlan normákról. Nem véletlenül alakult ki az elmúlt hat évben egy konfrontatív politikai kultúra a parlamentben, amely nem teszi lehetővé, hogy legalább az össznemzetnek tekinthető ügyekben feltétel nélkül együttműködjön a két oldal. Ráadásul e tekintetben 1994 májusa óta sokat romlott a helyzet.

– Visszatérve a polgári szövetséghez: igaznak meglepte a választókat, hogy az együttmű-

ködés zátonyra futott a Fidesz, az MDF és a KDNP között. Ön szerint mi történt a kezdeményezéssel? Vajon személyi ambíciók mentén tört darabokra az együttműködés, vagy egyszerűen politikai okai vannak a zsákutcának?

– Őszintén be kell vallanom, magam sem értem igazán az eseményeket, azt, hogy miért

Kövér László: A Fidesz elbír újabb négy évet is ellenzékben

Weber Lajos felvétele

történt úgy, ahogyan történt. Belülről nézve azt kell mondom, egyszerűen *nem állják meg a helyüket azok a kritikák és vádak, amelyek az MDF egyes vezetőit kívánják felelőssé tenni azért, mert ez a politikai kísérlet zátonyra futott*. Nem igaz az az állítás, hogy azért feneklettek meg a tárgyalások, mert néhány MDF-es vezető túlságosan nagy erővel igyekezett befolyásolni partnereit arra – s itt elsősorban a KDNP-re gondolok –, hogy beadják a derekukat. Ez ürtügynek jó, magyarul aztan silány. Úgy látom, hogy valóban *megmutatkoztak személyes ambíciók is* a közeledés megakasztásában, de voltak valós vagy vélt sérelmek kompenzálására irányuló szándékok is. Miként tetten érhető olyan illúzió is, amely szerint a *lehetséges vetélytársak számának csökkentésével megalakítható egy erős, egységes jobboldal*. Magyarul arról van szó, hogy *némelyeknek világgosan az MDF felszámolása, likvidálása az álig titkolt vágyuk és céljuk*. Ezenkívül még sokféle, a koalíciós oldalról eredeztethető manipulációs szándék megmutatta magát ebben a szövetségeses történetben.

– Azért figyelemreméltó, hogy akkor kapott igazán gellert a Polgári Szövetség, amikor új vezetés került a KDNP élére. Elemzők talán ezért is olyan menyasszonyjelölthöz hasonlítják a kereszténydemokratákat ebben a „szellemi háromszögben”, amely nemcsak az MDF-nek és a Fidesznek ríszálja magát, hanem amely illegeti magát a kormánykoalíció és a kiszagdapárt felé is.

– A helyzet valóban az, hogy paradox módon jelenleg a Kereszténydemokrata Néppárt az egyetlen, amelynek *többféle* kapcsolódási pontja is létezik a pártok között. De bizonyára ismerünk mindannyian olyan történeteket, amikor a nagyon vonzó hölgyek túlságosan finnyások voltak a partnerkeresésben, és agyszűkített öregedtek meg. A magam részéről nem szeretném, ha a KDNP-re is ez a sors várna. *Van egy döntő pillanat az életben, amikor ki kell tudni mondani az igent valakinek, különben az ember pártában marad*. Ez a dilemma nagyon komolyan vendő a Kereszténydemokrata Néppárt esetében is, hiszen nem csupán etikai elveket és politikai hasznokat kell itt mérlegelni tenni, hanem komoly értékvesztésről is szó van. *Nem lehet egyszerre radikálisnak és mérsékeltnek lenni, nem lehet egyszerre az európai kereszténydemokráciára apellálni, ugyanakkor antiliberalis, ökonervatív kiszólásokat megengedni! Nem lehet ugyanakkor potenciálisan szövetségesnek ígérkezni, amikor másfelől pedig durva, becsmérlő kijelentéseket tesz valaki a lehetséges partnerekre*. Azt hiszem, előbb-utóbb túlhaladunk azon a pillanaton, amikor még egy szoros, a későbbi koalícióalkotási lehetőséget is magában rejtő választási szövetséget lehet alkotni.

– Mivel magyarázza: a konzervatív választói oldalt még mindig nem sikerült meggyőznie arról a Fidesznek, hogy tényleg ezen az oldalon van?

– Ennek több oka van. Az egyik, hogy a mi sikerünkben nem mindenki érdekelt. Más részről pedig a koalíció és az ellenzék oldaláról egyaránt rendszeresen megpróbálják kétségbe vonni a Fidesz törekvéseinek őszinteségét.

– Hogyan bizonyíthat a Fidesz?

– Itt jön a másik probléma, mégpedig hogy ugyanakkor a céljaink bizonygatása egy ponton túl már elképzelhetetlen a számunkra. Nincs okunk arra, hogy lelkiismeret-furdalást érezzünk s hogy Canosszát járva próbáljunk meg bizonyos, magukat konzervatívoknak nevező körök kegyeibe beférkőzni.

– Vajon nem temetik-e maga alá az MDF romjai a Fidesz – Magyar Polgári Pártot?

– Nem, sőt azt mondhatnám, hogy amennyiben az MDF összeomlana – ami remélhetőleg nem fog bekövetkezni –, akkor az MDF *szimpatizánsainak és tagjainak jelentős része éppen felénk orientálódna*. Tehát a Fidesz erő-

sódnhetne ebből az összeomlásból. Ugyanakkor ez a helyzet nem érdekünk, mivel az *MDF gyakorlatilag integráló szerepet tölt be*, illetve kelene betöltenie a mérsékelt ellenzéki oldalon. Ennek a pártnak kellene összekötnie egyik oldalról a mi generációnkat az idősebb generációval, más részről pedig ideológiai értelemben a Fidesz által képviselt nemzeti konzervatív liberáliszmust a tradicionális elemeket sem nélkülöző konzervatívizmussal, amit az MDF egyik fele és a KDNP vall magáénak. *Amennyiben tehát a Demokrata Fórum összeomlik, akkor nagyon komoly érzelmi, kommunikációs, ideológiai szakadék keletkezhet az ellenzéki pártok között, ami ezeket a pártokat egyenként és összességében is vereségre ítéli a következő választáson.*

– Újabbon egyre több célzás történik arra is a Fidesz vezetői részéről, hogy végső esetben a párt hajlandó egyedül nekivágni a következő parlamenti választásnak.

– Az a fajta választási szövetség, amely a második forduló előtti együttműködést tűzi ki célul, bármikor megkötődhet. Ilyen értelemben nyitva marad az utolsó pillanatig a szövetségkötés lehetősége az ellenzéki pártok előtt. Olyan típusú választási szövetségről azonban, amely ennél szorosabban együttműködést irányozna elő – például közös jelölteket, közös választási programot –, csak bizonyos határidőig lehet szó. Az gondolom, hogy körülbelül 1997 márciusában el kell érkeznie annak a pillanatnak, amikor döntenie szükséges az ellenzéknek arról, *kívánna-e szövetséget kötni vagy sem*. Ha a válasz nemleges, akkor teljes erővel azon kell lennie a Fidesznek, hogy egyedül mérretti meg magát a következő választáson. A Fidesznek egészen biztosan számottevő ereje lesz a következő parlamentben így is.

– És mi történik, ha a Fidesz most sem jut kormányzati pozícióba? Meddig maradhat ellenzékben egy párt?

– Mi nem az a párt vagyunk, amelyeknek azért kell bennnie mindenáron egy koalícióba – amit egyébként az elért választási eredmények nem tesznek szükségessé –, mert attól kell félni, hogy nem bír ki újabb négy, ellenzékben eltöltött évet. És az a veszély sem áll fenn, hogy a támogatóink benyújtják a számlát... Szóval mi nem ilyen párt vagyunk, *a Fidesz elbír még akár újabb négy évet is ellenzékben*. A mai politikai „elitnek” jelenleg mi vagyunk a legfiatalabb generációja. én még csak 42 éves leszek 2002-ben. Az igazi kérdés tehát inkább az, hogy az ország megengedhet-e magának még egy vargabetűt?! Azaz egy ballépés után nem biztos, hogy van még elveszethető ideje esetleg az országnak egy szélsőjobbi irányba tett megbicsakló lépés következményeként. Szerintem a legfontosabb a mai világban ez lehet.

Varjú Frigyes